

Thuis Aan Tafel over de digitale werkrelatie (8 oktober 2020):

Online jeugdhulp heeft negatieve én positieve kanten

Digitaal werken leidde tot zorgen, maar heeft de jeugdhulp ook iets opgeleverd. Dit blijkt uit een enquête van Garage2020 en het NJI. Herkenbaar voor deelnemers aan de Thuis Aan Tafel op 8 oktober. Ook als het niet moet, kiezen ze nu soms voor digitaal.

Hoe geeft je een onlinebijeenkomst vorm? Behalve dat beide gebruik maken van Microsoft Teams, is de Thuis Aan Tafel Zuidoost-Brabant heel anders van opzet dan die een week eerder in Noordoost-Brabant. Waar 'Den Bosch' koos voor een vertrouwde setting – deelnemers zien online wat ze ook in de zaal zouden zien – kiest 'Eindhoven' voor een soort online vergadering. Zo'n 55 mensen doen mee vanachter hun eigen scherm. Tijdens het plenaire deel hebben alleen de sprekers hun camera en microfoon ingeschakeld, bij de deelnemers staan die uit.

De eerste spreker is John Komen, kwartiermaker Brabant bij [Garage2020](#). Het scherm vult zich met een Power Point presentatie. Aan de hand daarvan legt John uit dat Garage 2020 innovatieve oplossingen bedenkt voor lastige kwesties in de jeugdhulp. Een voorbeeld van zo'n innovatie is [Blue](#). Hij is de hoofdrolspeler in een animatieserie op YouTube over kindermishandeling. Blue is zelf slachtoffer en vertelt lotgenoten dat ze met een volwassene kunnen praten of de Kindertelefoon bellen.

Jeugdhulp onder druk van corona

Garage2020 hield een enquête over [jeugdhulp onder druk van corona](#), samen met het Nederlands Jeugd Instituut (NJI). De resultaten lieten naast zorgen ook positieve ontwikkelingen zien. Punt van zorg was de veiligheid binnen gezinnen. Heb je voldoende zicht op wat er gebeurt, als je niet meer bij hen thuiskomt? Professionals vonden hun werk ook intensiever. Verder waren er zorgen om kwetsbare kinderen die niet meer in beeld waren bij school, sportclub of jeugdwerk. "Opvallend was dat de veerkracht en zelfredzaamheid van gezinnen groter bleek dan gedacht", zegt John. Zelfvertrouwen nam eveneens toe, zowel onder gezinsleden als hulpverleners. Soms was daardoor zelfs minder hulp nodig. "Corona leidde tot creatievere zorg en meer maatwerk." Tot meer omkijken naar elkaar ook.

Een wethouder stelt een vraag in de chat: "Dit past helemaal bij het idee achter de transitie in de jeugdzorg. Waarom hebben we die saamhorigheid niet eerder kunnen activeren?" Anderen voelen de behoefte de positieve uitkomsten te nuanceren. "De klap kwam pas ná de lockdown.

Deelnemers positief over digitalisering

De pandemie betekende een noodgedwongen versnelde digitalisering van de jeugdhulp. John en zijn collega Marit peilen met behulp van Mentimeter hoe de deelnemers dat hebben ervaren. Uit de mini-enquête blijkt dat ze overwegend positief zijn. Wat ze de afgelopen periode hebben geleerd, willen ze dan ook blijven toepassen. Vooral blended care, een combinatie van zorg op afstand en dichtbij, vinden ze een goed idee.

Na de mini-enquête is het tijd voor een 'digitaal koffietafelgesprek'. De deelnemers zijn ingedeeld in kleinere 'teams'. Door het aanklikken van een link komen ze in dat subgroepje terecht. Daar geldt: zoveel mogelijk camera en geluid aan, zodat je makkelijk met elkaar in gesprek kunt. Dit gebeurt aan de hand van vier vragen. Na het beantwoorden daarvan vult het groepje een evaluatieformulier in via Google Forms.

Interessante mix van jeugdprofessionals

Groep één bestaat uit een interessante mix van jeugdprofessionals. Zo werkt iemand met probleemgezinnen waar ook een verstandelijke beperking speelt. Een andere deelnemer is stagiair in het speciaal onderwijs. Er zit iemand bij die stageloopt op de dagbehandeling, een beleidsmedewerker en een gedragswetenschapper. De zorgen om de veiligheid in gezinnen is herkenbaar. "Mijn werkgever koos om die reden voor maar drie weken digitaal werken", zegt degene die met probleemgezinnen werkt. De organisatie waarvoor de gedragswetenschapper werkt, bedacht een systeem met kleurcodes. De mate van onveiligheid bepaalt de kleur en het beleid: van rood voor een gezin dat je per se wilt blijven zien tot groen voor een kind dat tijdelijk minder vaak naar de dagbehandeling kan. Omdat de rest van de groep erg geïnteresseerd is in dit systeem, zet de gedragswetenschapper een [link](#) in de chat. Een van de stagiaires vertelt over haar ervaringen met onderwijs op afstand. "Die pubers negeerden ons volledig." Jongeren leefden bij gebrek aan structuur soms meer 's nachts dan overdag.

Het gesprek gaat ook over omgaan met verschillen op de werkvloer. Bijvoorbeeld met collega's voor wie corona een ernstig gezondheidsrisico vormt en die gezinnen echt niet thuis willen bezoeken. De oplossing? "Blijven praten en elkaars grenzen respecteren."

Onbedoelde positieve effecten

Ze herkennen ook de onbedoeld positieve effecten van de lockdown. "Kinderen met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) vonden het fijn dat ze thuis konden leren in een prikkelarme omgeving."

Op de vraag 'Hoe neem je de geleerde lessen mee?' antwoordt een van de deelnemers dat zij niet meer alleen bij gezinnen langsgaat, maar soms ook kiest voor beeldbellen. Dat scheelt reistijd, is gericht en efficiënter. "Je hoeft het niet over randzaken te hebben."

Tot slot van het digitale koffietafelgesprek vullen de jeugdprofessionals samen het evaluatieformulier in. Ondanks enkele technische haperingen en het soms wat al te stevige tempo waarmee informatie werd aangeboden, zijn ze overwegend positief over de onlinebijeenkomst: "Ik vond het verbazingwekkend goed gaan."

